

The background of the page is a soft-focus photograph of a desk. In the foreground, there are several books stacked horizontally. In the upper right corner, a portion of a framed abstract painting is visible, featuring geometric shapes in shades of red, yellow, and green. The overall lighting is warm and natural, creating a scholarly and artistic atmosphere.

tribut

Modest Prats, dotze visions

El tribut que la *Revista de Girona* dedica a Modest Prats és un calidoscopi que ens permet contemplar l'evocació personal i la certificació de la vàlua del seu llegat intel·lectual.

L'acumulació de testimonis sobre la seva vida i la seva persona ens aporta un coneixement cert del seu tarannà, de les seves dèries, del seu compromís religiós, cívic i cultural, però també en resulta, del conjunt dels textos que presentem, la imatge d'un Modest Prats que, sobretot, ha estat un mestre.

Una persona implicada en el seu temps, un professor amb el delit de transmetre els referents artístics i literaris, un home que va estimar, amb devoció, efervescència i *joie de vivre*, una llengua i un país, un escenari de civilització.

Josep Maria Fonalleras

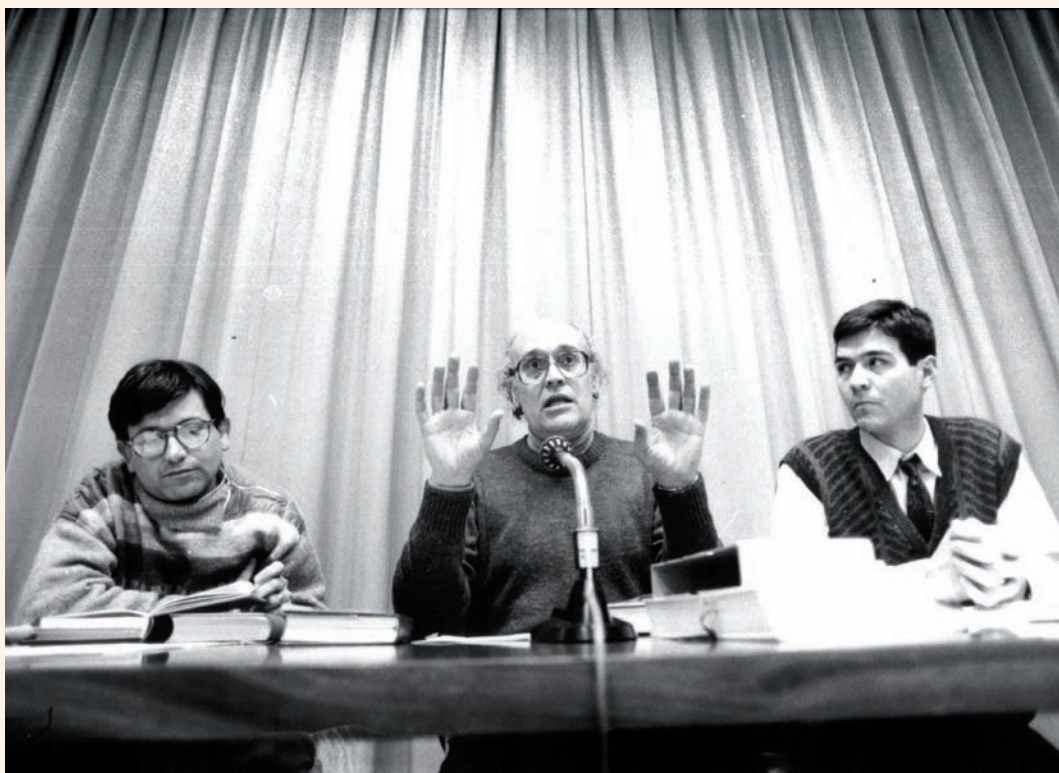
**>> Modest Prats
al despatx de la
parròquia del
Mercadal, 2009.**

FOTO: JORDI SOLER / ARXIU EL PUNT AVUI

El savi que només volia ser capellà

ANTONI PUIGVERD

AJUNTAMENT DE GIRONA. CRD. [JOAN CASTRO]

>> Narcís Comadira, Modest Prats i Antoni Puigverd, en un acte a la Casa de Cultura de Girona.

En Modest Prats tenia rialla de tro, intel·ligència italiana, pensament francès i gust planià en el menjar. Era subtil quan havia d'explicar les veritats òbvies i difícils, com la de la llengua. Era delicat com un nen parlant de Déu. Era un savi glossant el «Sum vermis» de Verdaguer, el «Cant espiritual» de March o els diàlegs dels germans Karamàzov. Podia parlar de la prosa de Bernat Metge amb la mateixa passió que dels dríblings de Cruyff. Fa més trenta anys, quan encara tothom aplaudia Sartre, ell ja explicava que era partidari de Camus. Mai no es va avergonyir de ser capellà, però havia llegit molt sobre ateisme. Lacan era per a ell tan important com Péguy.

Era rialler amb els amics, els saludats i els desconeguts. Atent amb els savis, però encara més amb els avis o els nens de la seva parròquia. A part de la mare, l'Enriqueta, a qui va estimar com només estimen els nens, va admirar sense recança Josep Pla, Joan Fuster

No volia ser res més del que, aparentment, era: un capellà. Però era molt més del que semblava: un savi que va tenir mandra d'exercir de savi

i el Dr. Estela. Per a tots els escriptors gironins, amb qui es relacionava generosament, tenia la paraula justa, no pas banal, pertinent. Si s'esqueia, però, inflava els narius tot disparant amb els ulls fletxes de metall. Ho feia poc sovint: parlant en feia prou per imposar-se. No va tenir mai poder, en Modest, però feia por als gallinacis que generalment s'hi atrinxeren, sigui a la universitat, a la po-

lítica o a la vida civil. No volia ser res més del que, aparentment, era: un capellà. Però era molt més del que semblava: un savi que va tenir mandra d'exercir de savi. Podia haver estat una mena de profeta de la llengua, però, si certament això, de mandra, no li'n feia, no li semblava prudent (de fet, li semblava vanitós) fer veure que n'era.

Universitari d'alt nivell, no va voler fer oposicions i no va passar mai d'interí. Publicar no li treia la son. S'estimava més un bon dinar amb els amics i les lectures fondes que, entre savis, papal·lo-nejar. Va ser un intel·

lectual de veritat, malgrat que es va esforçar tota la vida per no ser-ne. Va ser un filòleg important, malgrat la distància amb què observava la tasca acadèmica. Va ser un prosista excepcional que no volia escriure. Va ser un conversador torrencial, rialler, fertilíssim.

Era diàfan, directe, accessible, de rialla homèrica i paraula sonora i precisa, però aquesta claror n'eclipsava una altra que no vaig aconseguir mai penetrar. Quan potser m'hauria atrevit a intentar-ho, Modest Prats va perdre la memòria. Això de perdre la memòria anys abans d'anar-se'n s'està convertint en un camí de savis.

Antoni Puigverd
és escriptor.

Una universitat ambiciosa

JOSEP M. NADAL

Devia ser el juliol de l'any 1981. Jo estíuejava a la Fosca i en Modest em va venir a veure. Em va començar a parlar sense entrar a casa, com si tingués pressa: jo era darrere del portal i en Modest a l'altra banda, encara al carrer. Venia a proposar-me que em presentés a les eleccions de sotsdirector del Col·legi Universitari de Girona. De seguida vam entrar a casa i s'hi va afegir el meu germà Quim. També recordo que uns anys després, a Medinyà, en Modest i jo parlàvem d'una possible universitat a Girona i tots dos pensàvem que no era una bona idea. Ens feia por el provincianisme. Pensàvem que no era pas dolent que els joves gironins marxessin fora un temps i que era bo que professors de la Universitat Autònoma de Barcelona vinguessin a fer classes a Girona. Però de mica en mica vam comprovar les limitacions que ens imposava la «dependència». La «nostra universitat» ens va convèncer que només hi havia una sortida: que ens n'independitzéssim. A en Modest, també. Per això, quan a finals dels vuitanta ens vam reunir els responsables universitaris de Girona, Tarragona i Lleida, en Modest va presidir l'acte. Era en una aula que ell estimava, l'aula «bona» del Seminari Menor, «la plaça de toros», que en dèiem. Calia suavitzar les resistències lleidatanes i tarragonines a la creació de tres universitats noves. Ells havien tingut la sort de ser, amb tota la plenitud, una part de la Universitat de Barcelona. Però a Girona era una altra cosa.

Quan, el 12 de desembre de 1991, es va crear la Universitat de Girona, en Modest va acceptar d'entrar a la Comissió Gestora, que jo presidia. La nova universitat, per a ell, havia de ser molt important, perquè ja sabeu que no li agra-

daven gens els càrrecs i menys encara la feina burocràtica! Vaig tenir la sort de tenir-lo al costat. I sempre exigint-me una ambició que, de vegades, tendia a abandonar. La mediocritat és una temptació terrible perquè ens hi sentim massa bé. I en Modest em posava el llistó molt amunt. Un exemple: recordo molt bé que una primavera m'havien convidat a fer una conferència a les Jornades que el Patronat Català Pro Europa feia a Cap Roig. Devia ser el 1992 o, com a màxim, el 1993. Em sentia temptat per l'afalac i pels copets a l'esquena de persones importants. I, és clar, el text que m'ana-va sortint era un text provincià; un text fet per satisfer. Jo em sentia incòmode pensant que estava traint la universitat que tots havíem somniat tantes vegades. Per això vaig cridar en Modest i li vaig demanar que m'ajudés. Vam escriure el text conjuntament, barallant-nos. Encara el conservo. Hi ha trossos que, per l'estil o pel coneixement, només poden ser d'ell; fins i tot n'hi ha alguns que són escrits de la seva mà.

Abans de fer la conferència, tremolava. Era la conferència que jo volia fer però no era la conferència que estava temptat de fer. Era la conferència que calia si volíem ser fidels a una universitat de debò, però no era la conferència que premiaria les ambicions més personals. I ja se sap: portar-se bé costa, com treballar, i cal que t'hi ajudin. En aquella ocasió en Modest ho va fer. Per això he volgut presentar-vos trossos d'aquella conferència que vam escriure a dues

Quan, el 12 de desembre de 1991, es va crear la Universitat de Girona, en Modest va acceptar d'entrar a la Comissió Gestora, que jo presidia

JOSEP M. OLIVERAS / INSPAI

mans; però amb en Modest atent i vigilant.

Érem a Cap Roig. Autoritats d'Europa, algun polític d'aquells que estiuejaven a la Costa Brava, autoritats espanyoles, autoritats catalanes i gironines i gent de pes de Girona, d'aquella que hauria de veure l'endemà. La sala imposava, i jo estava una mica nerviós. La cosa, sense cap preàmbul protocol·lari, va començar així:

«M'han de permetre una confessió, una confessió ben poc original en aquesta hora d'escepticismes generalitzats: estic decebut. Aquesta Europa que es va precisant en l'horitzó no és l'Europa que molts havíem somniat. Els ho dic així, amb tota la franquesa del món, perquè em sembla millor començar d'una forma clara i contundent que no pas perdre'm en el bosc de les bones intencions i de les cortesies. Un cop confessada la meua decepció, però, voldria comentar-los les raons.

Molta gent, a Europa, ha sofert les conseqüències nefastes de la instauració dels estats moderns. Tots sabem que la majoria d'aquests estats [...] s'han construït sobre la base d'una aneixió de diferents nacions assumides en una unitat central que imposa a totes un mateix ordenament polític, una mateixa història, una mateixa llengua, i que s'aferma en l'enfrontament amb els pobles veïns. Estalviïn-me de repassar els odis, les venjances, les guerres i les morts sobre les quals s'han construït els estats nacionals a la vella Europa... Integrats en un tot del qual no volíem ser part, vam viure molts anys foscos amb unes quantes llànties que ens feien companyia. Europa era una d'aquestes llums. [Però] permetin-me que dubti, ara per ara, de la voluntat, diguem-ne globalitzadora, de bona part dels europeus que hem signat –per extensió– el tractat de Maastricht. Cada vegada hi ha més pals a les rodes d'aquesta cohesió, i és justament en els orgulls estatals –de les nacions amb estat– on es peixa

AJUNTAMENT DE GIRONA. CROU [FEP IGLÉSIA]

>> Josep M. Fonalleras, Albert Rossich, August Rafanell, Modest Prats, Josep M. Nadal i Xavier Folch, en la presentació, a la Llibreria 22 de Girona, del llibre *El futur de la llengua catalana*, 1990.

aquesta manca de voluntat comunitària... En aquella Europa mítica que he comentat abans, els catalans hi vèiem la possibilitat del reconeixement nacional... Ens podíem trobar còmodes en una Europa que ens tingués com una part més d'aquell tot en què semblava que havia de convertir-se [...].

Ara, més que mai, aquella Europa oberta, la cruïlla de cultures, se'ns apareix tancada en si mateixa, espadridada davant dels "estrangers" que vénen no pas a visitar-la com uns turistes encuriots sinó a quedar-s'hi, a fer-la nova, diferent [...]. Jean Daniel, fa unes setmanes [...], proclamava la necessitat de construir Europa a partir de "repúbliques personals d'homes lliures". Cada un d'aquests ciutadans, amb la seva idiosincràsia, amb els costums que li són propis, amb l'acceptació d'una tradició laica i dialogant, tolerant, demo-

cràtica. Deu ser el gran repte que ens espera, la batalla que hem de guanyar. Des de l'humanisme..., des d'aquell verb que infon la vida i l'esperança, em sembla que encara ens queda una esclatxa per on atacar la intransigència».

El discurs acabava amb una referència a George Steiner: «Des del pessimisme conscient i sagnant, amb la pretensió tan dominical com vulguin de canviar les coses, la vetlla insistent del dissabte és el meu territori». A mà, en Modest hi va afegir, amb aquella lletra petita i inclinada, aquestes línies d'acabament: «És també el territori de la Universitat que ha de contribuir, amb la riquesa de les seves veus, a reclamar i a construir una Europa on nosaltres, i altres pobles com el nostre, puguem ser de debò qui som, una Europa no encastellada en el benestar i el privilegi sinó que ofereixi un projecte obert i acollidor al qual es vulguin integrar gents diverses que hi puguin trobar justícia i llibertat per a tots». Jo només hi vaig afegir, també a mà però amb més mala lletra, una darrera frase: «Per a ells, sobretot per a ells, també».

Aquell dia em vaig sentir orgullós de representar la Universitat de Girona. No havia fet un discurs per satisfer. Havia parlat des d'aquell verb que infon la vida i l'esperança. En Modest m'hi havia obligat.

Jospe M. Nadal és catedràtic d'Història de la Llengua de la UdG.

«És també el territori de la Universitat que ha de contribuir a reclamar i a construir una Europa on nosaltres puguem ser de debò qui som», va escriure en Modest

L'estudi, la investigació

FRANCESC FELIU

En el món acadèmic, avui, tothom associa el nom de Modest Prats a la història de la llengua catalana. Tanmateix, el seu interès per la llengua va ser, en els inicis, subsidiari d'un altre interès molt més gran: la literatura. Hi ha testimonis de diversos tempteigs poètics de l'època de joventut, però Prats va acostar-se a la literatura sobretot com a professor, com a crític i, evidentment, com a lector. Però, conscient de la importància de la *forma* literària –que, al capdavall, són les paraules–, i coneixedor del paper fonamental de la cultura en la nostra identitat nacional, aviat va abocar-se també a l'estudi de la llengua; potser primer, més que a l'estudi, a la reivindicació de la llengua i dels seus usos formals. I és sabut que la seva combativa i comentada intervenció al Segon Congrés Litúrgic de Montserrat (1965), on va debatre lúcidament alguns «Problemes pastorals de l'ús de les llengües vives en la litúrgia», és probablement allò que li va obrir les portes per anar a ensenyar a la universitat. En qualsevol cas, Modest Prats, durant tota la seva trajectòria acadèmica, va defugir sempre la dicotomia entre llengua o literatura, que avui, malauradament, s'ha instal·lat entre els especialistes.

En els primers anys com a professor al Col·legi Universitari de Girona es produeix una conjunció d'elements que faran possible l'inici d'una trajectòria investigadora: Prats esdevé col·lega d'un seguit de professors –i especialment de Josep Maria Nadal, amb qui establirà una complicitat molt fecunda– que fan carrera universitària i publiquen regularment els seus estudis; entra en contacte amb la disciplina filològica catalana i se li fan evidents les encara nombroses mancances; la seva situació singular, amb un peu encara al Seminari, on exer-

ceix de bibliotecari, li posa a l'abast un ric i poc explotat fons documental d'on podran sortir els seus primers treballs. Entre aquests, potser el més significatiu és l'estudi d'«Un vocabulari català a la versió del *De Regimine principum* de Gil de Roma», presentat al Sisè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, a Roma, l'any 1982.

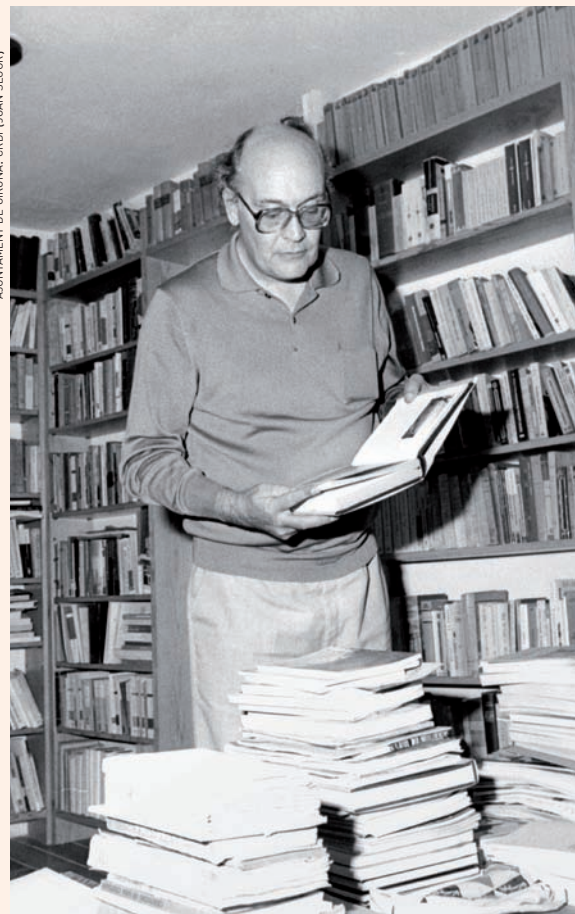
El desembre d'aquell mateix any sortia al carrer el primer volum d'una *Història de la llengua catalana*, feta a mitges amb Josep Maria Nadal, que marcarà un punt d'inflexió en la seva trajectòria intel·lectual. Allò que havia de ser, inicialment, un simple manual universitari va esdevenir el fil conductor de quasi tots els seus estudis posteriors, el fonament d'una escola particular que permetria singularitzar la filologia gironina, la font inesgotable de nous i variats subjectes per a la investigació. De la *Història de la llengua* només n'arribarà a aparèixer en vida d'en Modest un segon volum, l'any 1996, però l'impacte d'aquesta obra i del seu plantejament en la comunitat científica catalana ha estat inqüestionable.

Si volem sintetitzar els trets fonamentals del treball de Modest Prats com a filòleg, ens cal referir, d'entrada, una veritable obsessió per defugir el localisme i per equiparar sempre la llengua catalana amb les grans llengües de cultura europees, almenys les de l'àmbit romànic. Era proverbial el seu interès a contextualitzar els fenòmens

La Història de la llengua catalana havia de ser inicialment un simple manual universitari però va esdevenir el fil conductor de quasi tots els seus estudis posteriors

i els processos de la llengua catalana no pas amb els de les llengües europees minoritzades i agonitzants –trista comparació, encara que generalment favorable al català– sinó amb els de les llengües triomfadores, llengües d'estat que constituïen sempre per a ell un referent i un terme ideal. En aquest sentit, els col·loquis sobre «Problemes i mètodes de la història de la llengua» que van reunir a Girona, des de 1991, els millors especialistes europeus, foren una expressió ben explícita del seu tarannà.

En segon terme, cal entendre que la ciència filològica era per a en Modest –com ho ha estat per a tots els grans filòlegs–, d'alguna manera, una arma de combat. Conscient de les implicacions polítiques del fet lingüístic, de la ideologia que amara la cultura, els seus treballs no eren quasi mai els d'un diletant que estudia una cosa perquè sí, en surti el que en surti, sinó que tenien intenció, servien sempre un programa coherent que anava més enllà, perseguïen la demostració d'una tesi, sovint preestablerta. Fins les produccions de

>> Modest Prats, al seu despatx de Medinyà.

circumstàncies (pròlegs, presentacions, etc.) s'ajustaven a aquest patró, ni que fos pagant el preu, eventualment, d'un cert grau d'imprecisió. En la seva darre-
ra lliçó a la universitat ens advertia als seus deixebles: «Res no és innocent en el món de les llengües. I, per tant, nosaltres no podem ser ingenus». I també: «Ningú com nosaltres ha de tenir ben clar -diguin el que diguin- que la paraula dominant és la paraula que imposa el poder dominant».

En darrer terme, els seus treballs es caracteritzen per un altíssim rigor en el tractament i per la propietat amb què aborda les qüestions de referència. Rigor i propietat que no impliquen però, necessàriament, exhaustivitat: molt sovint, al darrere d'intuïcions brillants, havent-se exposat la tesi que li interessava, hi trobem sortides del tipus: «Algú haurà d'estudiar-ho algun dia amb més deteniment». És per això que podem dir que els treballs de Modest Prats obren molts camins per a noves investigacions; és per això també que, en la seva recerca, es va poder permetre una dispersió temàtica amb la qual, sens dubte, va divertir-se i va expandir els seus amplíssims interessos intel·lectuals, encara que no atenyés el grau d'especialització que, cada vegada més, l'acadèmia reclama dels seus membres.

Han restat de referència inexcusable, així, tant alguns treballs seus sobre la llengua medieval com certs articles sobre el català barroc, com les seves aportacions a propòsit dels grans autors contemporanis: Verdaguer, Carner, Pla. La llengua literària, tant en el sentit fabrià del terme -la llengua en els seus usos formals- com volent dir la llengua de la gran literatura, és, en definitiva, el nucli central d'atenció en tota la seva trajectòria. La seva formació filològica, molt clàssica, atorga als textos de la llengua el lloc predominant. Exigent amb ell mateix, amb els col·legues i amb els seus nombrosos alumnes, la petja de Modest Prats en el món de la ciència filològica del nostre país ha estat profunda. El seu ingrés a la Secció Filològica de l'IEC, l'any 2005, representa el reconeixement públic del treball dut a terme.

Francesc Feliu és professor d'Història de la Llengua de la UdG.

ARXIU PEP NADAL

>> *Drets, Jaume Nadal, Quim Garriga, M. Carme Solà, Pep Nadal. Asseguts, Salvador Sunyer, Narcís Comadira, Dolors Oller i Modest Prats. A Monterchi (Toscana), el 2009.*

Els viatges amb en Modest

DOLORS OLLER I NARCÍS COMADIRA

Viatjar amb en Modest era una meravella, sempre que tinguessis en compte un parell o tres de coses essencials. Primera: ell manava. Segona: els àpats havien de ser com cal, asseguts i a la seva hora. Prohibit saltar-se'n cap. Prohibits els entrepans. I tercera: l'aire condicionat del cotxe havia d'anar sempre a tota marxa. Acceptar que ell manava no costava gens, perquè tenia autoritat natural. Era més gran i més savi. Conduïa ell, perquè habitualment anàvem amb el seu cotxe. No es cansava mai i podia fer llargues tirades, això sí, sempre parant per dinar i per sopar. Ell plantejava la ruta i els monuments i buscava un restaurant a prop de cada monument, sobretot a França, perquè ja se sap, aquests francesos no volen donar-te res fora d'hora, la seva. També pensava i decidia on haviem de fer nit. A part d'això, tots els suggeriments eren acceptats i, a vegades, aplaudits, com ara quan vam voler pujar a Ronchamp,

de tornada d'Alsàcia, o quan, a Bolonya, vam exigir la visita al museu Morandi.

Amb en Modest vam fer molts viatges d'aquests que en dèiem de Medinyà Tours. Per França i per Itàlia. En vam fer un a Bordeus, amb en Salvador Sunyer; un altre per veure les catedrals gòtiques que envolten París: Rouen, Beauvais, Chartres, Amiens, Sens, Senlis, Troyes... Aquest va ser amb en Quim Garriga. Una altra vegada vam anar a la Borgonya, amb en Mon Marquès i la Montse Terrades. Una altra, a Arles i la Camarga, amb en Sunyer. Una altra a la vall del Roina, amb en Sunyer i en Joan Bosch. Una altra vegada vam anar a Alsàcia, no més nosaltres dos i en Modest. Un altre any, vam anar a Torí i Le Langhe, amb en Sunyer. Un altra vegada vam anar a Recanati, amb en Sunyer i en Toni Puigverd. Tots aquests viatges els fèiem al setembre. Com un que vam fer a Roma, amb en Pep Nadal i la Iame, amb el cotxe d'en Pep. Els restaurants els triava en Modest, però. Un any vam anar només a Roma, amb en Sunyer, a la primavera i en avió. Potser ens en deixem algun.

Dos van ser diferents. El de Noruega, que quan va saber que hi anàvem al

Acceptar que en Modest manava no costava gens, perquè tenia autoritat natural. Era més gran i més savi

congrés del PEN, s'hi va voler apuntar. Vam veure Oslo, i vam anar a Tromsø, més amunt del cercle polar àrtic. Un dia el vam acompanyar a un supermercat. Volia comprar carn de balena i de ren, per convidar els amics a la tornada. Això revela com valorava l'amistat, perquè en Modest mai no entrava a cap botiga. És més, quan havíem de passar per una ciutat gran, sempre s'ho feia venir bé perquè fos en diumenge: així no podíem comprar.

L'altre va ser el seu últim viatge. Ja malalt, va demanar que el portéssim a Itàlia, perquè es volia acomiadar de Piero della Francesca i de Fra Angelico. Vam anar, per tant, a Arezzo i a Florència. Va ser un viatge en avió: Girona-Pisa. I allà, en dos cotxes de lloguer, vam anar fins a Lucca, on vam fer nit, i l'endemà fins a Sansepolcro. A més de nosaltres dos érem en Pep Nadal i la Iame, en Quim Garriga, en Salvador Sunyer i en Jaume Nadal. Tot i que va ser un viatge trist, va ser un viatge memorable. En Modest encara era ell, tot i que disminuït. Es cansava aviat i a mitja tarda ja desconnectava. El dia que vam ser a Florència, a San Marco, va ser feliç, i també al migdia, al Carmine, veient Masaccio. A la tarda, en canvi, als Uffizzi, un cop vistos Cimabue, Giotto i Botticelli, va dir que ja en tenia prou. Vam sortir amb ell i vam seure en aquell cafè sofisticat que hi ha a la plaça della Signoria, i mentre esperàvem que anessin sortint tots, ens va dir: «M'he cansat molt». «També nosaltres estem molt cansats», li vam contestar. Un cop refet, va voler anar a sopar a Siena, a un restaurant de darrere la plaça, i es recordava de tot el que hi havíem menjat feia anys. Les visites a Arezzo i Monterchi van ser molt menys cansades, i els *Piero* de Sansepolcro, com que hi posàvem, els teníem al costat de l'hotel. Vam tornar per la vall d'Orcia, cap a Pisa, en un tarda de sol ponent deliciós. Era el juny, i els blats eren tots daurats...

Ara, cada any, quan comença setembre, pensem amb nostàlgia en aquells viatges i enyorem aquell privilegi repetit durant tants anys.

Dolors Oller és catedràtica emèrita de Teoria Literària de la UPF.
Narcís Comadira és escriptor i pintor.

Entendre la civilització

JOSEP MARIA FONALLERAS

ARXIU SALVADOR GARCIA-ARBOS

Si l'anada a Roma coincidia amb el dilluns de Pasqua –la *pasquetta*– en Modest ens convidava a dinar. Un dia, ho vam fer en una placeta, la piazza di Sant'Apollinare, ben a prop del Palazzo Altemps, i també d'un apartament on en Modest havia viscut en la seva primera estada a la ciutat, quan hi estudiava i deia missa a Sant'Andrea della Valle. El restaurant es deia Passetto, i vam menjar a fora, en una terrassa des de la qual es podia veure, al fons, la pi-

>> Un grup d'amics davant el cafè Sant'Eustachio, a Roma, el 2007.

azza Navona. Hi havia uns *antipasti* (carxofes a la romana i albergínies marinades) i també vam demanar uns *spaghetti alle vongole* amb un polsim de *bottarga* ratllada al damunt.

Tots els que hem compartit hores o dies amb en Modest, a Roma, podríem descriure un àpat semblant. El menjar era, sens dubte, una part importantíssima de la visita, del descobriment, i calia seure a taula –a la de Da Settimio, per exemple– a una hora decent i europea, que és l'hora que en Modest dictaminava.

Més enllà de l'anècdota, però, dels centenars d'anècdotes que tots podríem explicar, hi ha una categoria que, aquests dies, després de la seva mort, en

En Modest et connectava amb la cultura, te'n feia coneixedor i responsable, la transmetia amb la idea de fer-la més ampla, més poderosa, més fèrtil

>> Drets, Pep Gómez, Pep Guardiola, Josep M. Fonalleras. Asseguts, Jaume Nadal, Modest Prats, Salvador García-Arbòs, al Celler de can Roca, el 2009.

Pep Nadal m'ha recalcat amb més entusiasme i convicció que mai. En Modest et connectava amb la cultura, te'n feia coneixedor i responsable, la transmetia amb la idea de fer-la més ampla, més poderosa, més fèrtil, gràcies, justament, a l'expansió que ell provocava. Podia ser a través de la pasta, dels monuments, de les pintures, de les cites, dels poemes evocats, dels gelats o dels cafès. Anar al Sant'Eustachio, posem per cas, no era només tornar a l'origen dels *ris-tretti* autèntics, beguts a peu dret amb un got d'aigua al costat, sinó participar d'un ritu col·lectiu, d'una determinada manera d'entendre la civilització.

Recordo dos moments que, essent anècdotes de la meua relació personal amb ell, s'eleven també a la categoria que certifica la seva ascendència i el seu mestratge. Un, a Venècia, quan, en arribar a la piazza San Marco, em va fer tancar els ulls perquè contemplés de cop («és així, Fonalleda (*sic*), com s'ha de veure per primera vegada») el magnífic escenari. L'altre, a Roma, al Panteó, davant la tomba de Rafael, quan em va fer traduir «pobre de mi!» els versos de Pietro Bembo. No m'ensenyava basíliques sinó mirades. Maneres de mirar. Maneres de ser-hi. Maneres de perviure.

Josep Maria Fonalleras és escriptor.

Tertúlies de cafè

SALVADOR GARCIA-ARBÒS

L'Església va establir la litúrgia per fer més païdora la rutina. I Modest Prats hi va acomodar la seva vida.

L'última parròquia del reverend va ser la de Santa Susanna del Mercadal, amb tres misses diàries: la de nou, la missa d'una i la vespertina, a les vuit. Després de missa primera, cap a dos quarts de deu, arribava a la Llibreria 22 a recollir *El Punt* i el diari barceloní on fos que escrivís en Josep Maria Fonalleras: *La Vanguardia* o *El Periódico*. Esperava en Guillem Terribas per anar junts cap al Neptú, a fer el cafè i les primeres cigarretes del dia. En Modest, *Ducados*, i en Guillem, *Rex*.

L'important era el cafè. En Modest en solia fer dos i, gràcies al segon, pu-

java el nivell cafeter d'on se'l prenguéss. Sabia alligonar: tenia criteri, autoritat i un tarannà que intimidava. En Guillem beu tallats i té nas per a les tafaneries periodístiques. «Hauries de venir a fer el cafè amb en Modest; hi anem cada dia». I hi vaig anar.

Hi ha quatre circumstàncies centrals que van marcar la nostra relació i les nostres converses: l'Església catòlica, des de Damià Estela fins als nous bisbes de Girona i Roma i el Fòrum Joan Alsina; l'època daurada del Barça; la gastronomia; i Ryanair. I dos escenaris: Girona i Roma.

I és clar que parlàvem de política i de llengua, i de la Universitat, però ja hi entrava tothom. I em vaig estimar més escoltar en Pep Nadal, en Francesc Feliu, mossèn Alabau, en Jaume Curbet, en Manel Sarasa, en Xavier Corominas, en Fono, en Francesc Francisco i en Ponç Puigdevall, que també es van deixar caure pel Neptú.

En Modest, centre de la conversa, portava la batuta, presidia la tertúlia, donava la paraula i la treia

En Modest, centre de la conversa, portava la batuta, presidia la tertúlia, donava la paraula i la treia. Cada dia analitzava el diari i comentava els articles dels que hi solem escriure. Per això, encara avui penso què me'n diria en Modest, dels meus escrits.

Ryanair va trencar la rutina amb la connexió de Vilobí amb Ciampino. *Volare, Arrivederci Roma...* Com cantava en Carles Barba! Gràcies a la companyia *low-cost* ja no vam tenir cap impediment per anar Roma a jutjar el millor cafè del món: la infusió suau de Sant'Eustachio o l'acidesa de Tazza d'Oro? Acabava de néixer la *Confraria de Sant'Eustachio*, amb Modest Prats de consiliari. I així, des del 2004 fins al 2009, vam volar a Roma el mes d'abril, passat sant Jordi, la setmana de sant Marc, per complir el vot entre el Panteó, el Senat i la Sapienza. Per casualitat, el 2008 hi vam coincidir amb Joan Roca, que ens va convocar al Cellar de Can Roca, a un apoteòsic esmorzar canònic.

Vaig tornar-hi, encara, algun altre cop, al Cellar, amb el mossèn de Castelló d'Empúries, gràcies a en Pep Guardiola, que no va poder assistir a Girona a la presentació del llibre d'en Modest *Engrunes i retalls, Escrits de llengua i de cultura catalanes*, que es va fer a la Planeta. Va enviar un text que va llegir en Fono, en què deia que cercaria una data per ser amb el *reverendo* home-natjat i tocat per l'Alzheimer.

Un diumenge d'algun d'aquells caps de setmana de seleccions, Pep Guardiola va enclaustrar-se al Mas de Torrent per estudiar l'Inter de Mourinho. La Cristina, la seva dona, tipa de vídeos, li va dir que què. I ell va trucar a en Fono. I en Fono a mi. I jo a en Pitu Roca. I en Pitu a en Joan. «Quants se-reu? Veniu a les dues, i la Montse [la mare] ja us farà un arròs».

Els germans Roca, reconsagrats culés com són, s'ho van repensar: no podem jugar al Mini, hem de jugar al Camp Nou. I es van entaular amb en Pep, la Cristina i en Modest, i amb tots els altres que ens agrada recordar que hi vam ser, i n'ensenyem les fotos com el recordatori de la primera comunió.

Salvador Garcia-Arbòs és periodista.

Memorables sobretaules a Figueres

JOSEP VALLS

Durant els cursos 1960-1961 i 1961-1962, vaig tenir mossèn Modest Prats de professor de *Clásicos españoles* al Seminari de Girona. Originàriament i oficialment, l'assignatura era *Clásicos castellanos*, però ell s'havia «inventat» aquella nova denominació acadèmica, per fer-hi entrar Carner, Maragall, Verdaguier, Sagarra i altres escriptors i poetes. No sé com s'ho va manegar, però el cert és que l'assignatura s'amplià, per dir-ho així, i vam poder fer atenció a autors nostrats que n'estaven fins aleshores bandejats.

Quasi divuit anys després, vaig començar a tenir nou contacte, llavors ja molt sovintejat, amb mossèn Modest. Fou de resultes que un servidor li hagués presentat Josep Pla, després d'un intent –que va acabar força malament– de fer trobar l'escriptor de Llofriu amb el canonge Damià Estela, rector meu que havia estat durant l'època seminarista.

La primera trobada va ser al restaurant del Motel de Figueres. Havent dinat vam anar el senyor Pla, mossèn Modest i un servidor cap al mas de Llofriu, on continuà aquella conversa genial, en la qual els dos protagonistes parlaven de pobles i poblets d'Itàlia com si parles-

GUILLEM TERRIBAS

Josep Pla i Modest Prats parlaven de pobles d'Itàlia com si parlessin de Palafrugell

>> Modest Prats i Josep M. Fonalleras al Motel Empordà, sopar del Niu, el 2007.

sin de Palafrugell o de Castelló d'Empúries. Ho sabien tot: que a Monterchi (poc més de mil habitants) hi havia la *Madonna del parto*, de Piero della Francesca; ambdós havien estat a Foligno, on es va fer la primera edició de *La Divina Commedia* el 1472; sabien que, al Florian de Venècia, Stendhal s'assabentà que Napoleó havia estat derrotat a Waterloo; sabien la història del nom etrusc de la ciutat d'Arezzo... Detalls i fets ínfims passaven pel rellevant sedàs de la memòria i records dels dos personatges.

Va venir moltes vegades a Figueres, mossèn Modest. Amb amics seus, amb gent del món literari i de l'ensenyament, amb periodistes, i amb Josep Pla, que, per cert, invità el *reverendo* (així l'anomenava) a assistir a la primícia de presentació personal, de Joan Corominas al polígraf de Llofriu, del seu primer volum del *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana*, trobada que tingué lloc al mas Pla a finals de febrer de 1980.

Eren memorables –i allargassades– les sobretaulles en què oficiava el professor universitari i rector de Medinyà i Vilafreser. Una vegada a l'any, resultava com una gran festa major el dia que Modest Prats convidava amics al Motel a menjar «el niu», aquest cuinat tan antic i d'origen, precisament, palafrugellenc.

Josep Valls és escriptor.

Trencant motlles

SALOMÉ MARQUÈS

Ara fa una colla d'anys que al Seminari de Girona, quan s'arribava a segon curs dels estudis de filosofia, se celebrava la festa de «Mig camí». S'havien deixat enrere els estudis d'humanitats, s'estava a la meitat dels cursos de filosofia i encara faltaven els de teologia. Els seminaristes que érem a mig camí de l'itinerari cap al sacerdoci gaudíem durant tot el curs d'una butlla especial per organitzar actes religiosos, culturals i festius.

El curs 1959-1960, els de Mig camí, a proposta de Modest Prats, professor nostre, vàrem representar al teatre del Seminari Major l'obra *El Sagrat experiment*. Si ja té mèrit que una colla de joves de 17 a 20 anys fóssim capaços de fer teatre, en aquest cas encara en té més, pel fet que nosaltres mateixos havíem traduït al català el text francès de Fritz Hochwälder, evidentment amb l'assessorament de Prats. De fet, l'ori-

ginal era un text alemany de 1941 que molts anys més tard, el 1997, va ser traduït al castellà amb el títol *El cielo en la tierra: el sagrado experimento*, i va ser passada al cinema amb el nom de *La Misión*, amb música d'Ennio Morricone i amb l'actuació de Jeremy Irons i Robert de Niro, entre d'altres.

La representació –discreta– va anar seguida d'un viu debat amb els estudiants de filosofia i teologia, ja que l'obra plantejava les relacions Església-estat, el poder de l'Església, l'evangelització, la inculturació dels indis, etc. Va ser un debat que ajudava a obrir els ulls, a pensar críticament, a opinar, a discutir sobre els drets de les persones i dels pobles. I tot això, en plena dictadura franquista.

Aquest actuació d'en Modest, que recordo amb agraïment, animant a pensar, a actuar, no va ser l'única. La poso com a exemple d'una actitud d'un jove professor que ajudava a trencar motlles encarcerats. Podria explicar altres actuacions com, per exemple, l'edició ciclostilada d'us privat, el 1965, de *La pell de brau*, de Salvador Espriu, a proposta seva. Una edició «pirata» d'una obra ben poc coneguda entre els que vivíem ofegats per la dictadura.

En el Seminari d'aquells temps, qui volia podia créixer humanament i intel·lectual. Penso que possiblement era la institució gironina de més nivell cultural en aquells anys. I en Modest va ser una peça fonamental per crear aquest clima. És només un exemple del paper que Prats, com a professor i com a superior del Seminari, va portar a terme en la dècada dels seixanta, que va coincidir amb la preparació i celebració del Concili Vaticà II.

Salomé Marquès és catedràtic emèrit d'Història de l'Educació de la UdG.

ARXIU NON MARQUÈS

>> *Modest, seminarista, a mitjan dècada dels cinquanta.*

En el Seminari del temps d'en Modest, qui volia podia créixer humanament i intel·lectual

>> *Modest Prats en la seva missa nova, 8 de març de 1959.*

La pastoral del tu a tu

IGNASI FORCANO

Un amic que no fa fressa però molta endreça, segons el meu parer: en Modest Prats i Domingo Ell, del 36, del 5 de setembre... Jo, del 37. El cos del seu pare, assassinat, trobat a Moncada i Reixach... El del meu avi matern, també... Ell feia tercer curs de llatí quan jo entrava, el 1948, al Seminari menor de Girona... Recordo un dels seus moments en què mostra qui i com és. No sé si fou pel meu aniversari, el 9 d'octubre, o perquè va regalar-me una estampa molt bonica de sant Ignasi de Loiola. Al darrere havia escrit, amb aquella lletra valenta i clara, paraules de bona amistat.

Els seus escrits poètics, descriptius i altres estils, quan ell mateix els llegia o declamava... ens feien gaudir i admirar també la seva creativitat.

En l'àmbit esportiu, els camps de la Sopa (Fontajau) varen ser un altre dels llocs on en Modest feia de les seves. També al pati del Seminari major, jugant a bàsquet. Però més al futbol. Porter espectacular i ben acompanyat,

com sempre, de la seva veu potent: «Deixeu-la...! Meva...!». Quines sortides de puny i estirades per terra...!

Curs 1963-1964. Canvis en el Seminari menor. Mn. Xavier Xutglà, director; Joan Pons, director espiritual; Narcís Costabella i un servidor, col·laboradors. Els caps de setmana, en Modest venia de Barcelona, on estudiava a la Universitat. Com ens deixava bocabadats explicant el com i què d'aquell món nou per als qui tot just encetàvem una vida totalment diferent en molts sentits... Recordo les preguntes i comentaris, tot passejant per la terrassa que dóna al pati del Seminari major, actual pàrquing de la Universitat gironina. Una vegada, en el que en dèiem el teatre del menor, antic magatzem de les patates -on, per cert, els vespres del dissabtes, quan els seminaristes anaven a casa seva (novetat en aquells anys), miràvem sèries com *Els Intocables d'Eliott Ness*, *Perry Mason*, *Ironside*... - un dia vaig explicar, durant una representació

Tal com escriu Espriu parlant d'en Raimon, en Modest és tot un caràcter

teatral per als seminaristes més joves (11-16 anys), una rondalla. L'acabava amb una peça musical italiana per il·lustrar el que havia dit. L'argument era totalment imaginari, i estava ambientat en el Barri Vell de Girona. Aquell dia en Modest hi era. Quan vàrem acabar em diu: «Tens bona imaginació...». I així, altres fets pels quals avui diríem: «Sempre acompanyant».

Dos dies a la setmana, essent rector del Mercadal, dinàvem uns quants capellans de la ciutat al pis de la Parròquia. La fèiem petar parlant de tot. De cop i volta, per aquelles coses que passen a la vida, deixo d'anar-hi a dinar. Al cap d'un temps llarg, com qui no diu res, un dia em pregunta el perquè. Li ho explico i em diu: «Ja m'ho pensava». Sempre acompanyant.

Tal com escriu Espriu parlant d'en Raimon, en Modest és tot un caràcter.

Compromès i preocupat, lluitador amb fets ben concrets. Per exemple, l'Església a Catalunya i la defensa del català. Organitza una trobada amb persones amigues seves intel·lectuals i de pes, a casa nostra. Volia assegurar una acció perquè la jubilació del nostre bisbe Jaume fos ben continuada per gent del país. Una trucada explicant-me el què i preguntant: «Et sembla bé si venim a la teva parròquia de Sant Pau?». Dit i fet. El resultat, després d'altres accions, va ser positiu i efectiu.

Fòrum Joan Alsina: membre actiu, constant, participatiu. Va signar tots els escrits i sempre dient-hi la seva. Fou un membre compromès. És un altre exemple de com en Modest era fidel a si mateix i de cara als altres. Sempre acompanyant.

En resum: és en Modest que comença molt modestament i, sense deixar de ser ell, creix, rep, sembla, recull i frueix fins al punt de ser i fer el que volia. Persona que fou empordanesa de cap a peus, gran capellà... Amic, servicial, savi, poeta. Enamorat de la seva família, poble, país: Catalunya. És Poble de Déu que camina, mirant sempre endavant.

Ignasi Forcano i Isern és sacerdot.

JOSEP M. OLIVERAS / INSPAI

Capellà i formador de capellans

ROSSEND DARNÉS

El papa Joan XXIII i el Concili Vaticà II van significar una gran esperança en l'Església i un nou clima en les relacions amb el món. Pau VI, amb l'encíclica *Ecclesiam suam*, la visita a Jerusalem i a l'ONU, ho consolidà. El Seminari de Girona visqué amb molta intensitat el Concili. El tàndem format pel responsable dels estudiants més grans i el director espiritual imposà un mur de silenci en la informació quan s'hi produïren les primeres grans discrepàncies. La reacció dels estudiants més grans fou contundent: reclamaren un canvi de timó que portés a viure en sintonia amb el nou temps que s'iniciava. Això va fer que la tardor del 1963 fos nomenat Mn. Modest nou superior i mà dreta del rector, Damià Estela. Hi estigué quatre anys. Mn Damià havia fet una homilia antològica sobre el Concili a la catedral per la Pasqua Granada. Ambdós feren una renovació a fons del Seminari i ens ajudaren a formular adequadament qüestions que nosaltres només intuïem. Entraren nous professors i nous aires: Vicenç M. Capdevila, Joan Busquets, Marcel Salleras, Albert Gou, Pere Torras, Josep M. Marquès... En Modest, persona lúcida, d'exposició clara i rigorosa, hi tingué un protagonisme fonamental en aportar-hi rigor intel·lectual, obertura a la modernitat, diàleg amb el món, exigència de formació, una nova espiritualitat i una moral més d'actituds i d'opcions vitals

bastida en l'experiència de la llibertat evangèlica i de la responsabilitat personal i en el Manament Nou de l'Amor. Una teologia més d'arrel bíblica i litúrgica centrada en el Misteri de Crist, mort i ressuscitat. Obertura als nous corrents de pensament: Congar, Chen, De Lubac, Schillebeeckx, Rahner, González Ruiz, P. Brassó, Franquesa, Minobis de Montserrat, Eusebi Colomer, (Teilhard de Chardin... diàleg amb el marxisme, P. Botam i moviment ecumènic). S'endegaren grups diversos: de missions, de pastoral obrera, del món rural, de litúrgia... Passaren pel Seminari Mons. Ancel, el bisbe obrer; Hélder Câmara, Mera i gent de l'HOAC, i alguns altres... El Seminari bullia de creativitat: acadèmies amb un bon gruix literari, poètic, teatre i cine-fòrum, parada de llibres per Sant Jordi... Bullia de noves idees, de catalanitat, d'un ambient participatiu

>> *Modest Prats, a la Facultat de Lletres, en la seva última lliçó, el maig de 2002.*

El Seminari bullia de creativitat: acadèmies amb un bon gruix literari, poètic, teatre i cine-fòrum, parada de llibres per Sant Jordi...

i cordial. Hi hagué «un altre» Seminari a Girona, que alguns vam viure i vam protagonitzar gràcies en bona part a en Modest, diferent d'aquell altre que gent com Josep Valls, Robert Roqué, Pere Madrenys i Pep Collelldemont descriuen com a gris i carcerari. Al Seminari s'interpretà la *Passió* de Bach dirigida per Mn. F. Geli i cantada per l'escolania i l'*Schola Cantorum* i vocalistes, tots seminaristes, acompanyada per l'Orquestra de Cambra de Girona. Publicàvem en català una petita revista de comunicació -*Xarxa*- amb el clergat gironí, editàrem en ciclostil *La Pell de Brau*, de l'Espriu, alguns començarem el curs de català per correspondència amb l'*Òmnium* cultural, avortat pel ministre Fraga... En Modest Prats, citant el P. Chardonnel, ens havia dit un bon dia de Sant Jordi: «La sola mesura del capellà és el poble. No es viu, no es respira sense el poble (...) Si jo no em caso amb ningú és per casar-me amb el poble: si no engendro tal o tal vivent és per ser pare del poble. Per això, frustrar en el capellà aquest compliment conjugal, prohibint-li de viure plenament el destí polític del poble, és mutilar-lo...». En Modest fou també un gran professor -de literatura i de teologia- i formador de capellans. Ell reivindicà sempre el fet de ser capellà i poder estar en una parròquia.

Rossend Darnés és sacerdot.

XAVI CASTILLO

«Un cura de pueblo» a Santander

XAVIER FOLCH

Els meus records d'en Modest Prats estan lligats, sobretot, a Girona i a Medinyà. Fent memòria, apareixen també d'altres àmbits, com Barcelona, o el Canigó, o Castelló d'Empúries, o fins i tot Santander.

El viatge a Santander va ser curiós i molt interessant. Cada any, a la universitat d'estiu, s'hi feia -i em sembla que encara s'hi fa- un seminari organitzat pel Gremi d'Editors. L'any 1993 em va tocar a mi dirigir-lo. Vaig encarregar ponències sobre la lectura a gent diversa: Carmen Martín Gaité, Josep M. Castellet, Jorge Semprún, Modest Prats, Javier Pradera, Jordi Herralde, Joan Guitart, etc. Com solia passar, la intervenció d'en Modest va deixar el públic bocabadat. En Semprún, que l'escoltava, va preguntar a la Dolors Folch: «¿Quién es este?», com volent dir «com és que no el conec?». I la Dolors, amb un visible orgull, va contestar: «Un cura de pueblo». I, efectivament, en Modest, a més d'un gran mestre, un savi, un orador inigualable, era un capellà de poble, lligat al poble i al país. I recordo que, a Santander, vam tenir temps de visitar un dels principals monuments de la ciutat, «*los Campos de esport del Sardinero*», que en Modest volia conèixer de totes totes.

L'última vegada que em va telefonar, la tinc anotada. En Modest no trucava gaire, si no es tractava d'una qüestió important. «Només una cosa» -em va dir- «m'han diagnosticat el mateix que al Pasqual Maragall. M'agra-

ARXIU XAVIER FOLCH

>> Modest Prats i Pasqual Maragall, el 2009.

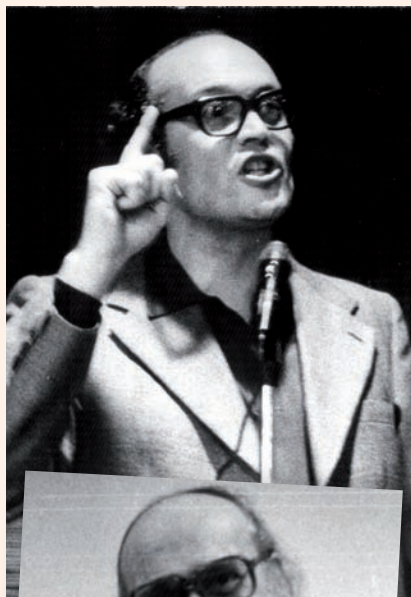
daria parlar amb ell. M'ho pots aconseguir?». La trucada va ser el 27 d'octubre de 2009. Ja feia uns quants mesos que els amics de Girona s'havien adonat que en Modest no era el mateix d'abans. Però ara ja teníem un diagnòstic mèdic.

Vaig telefonar de seguida al Pasqual Maragall. Li vaig dir: «Te'n recordes, d'en Modest Prats?». La resposta: «Sí, el mossèn savi de Girona». Quan li vaig explicar el motiu de la trucada, em va comentar: «Pobre!».

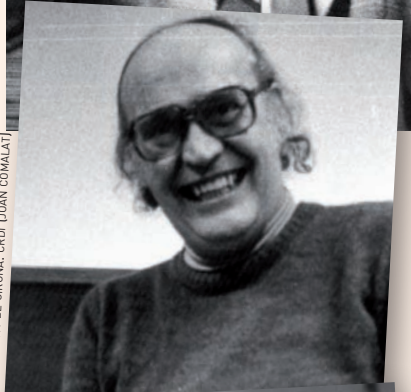
En Modest va venir a Barcelona al cap de pocs dies, acompanyat pel Guillem Terribas. En Pasqual el va re-

En Modest, a més d'un gran mestre, un savi, un orador inigualable, era un capellà de poble, lligat al poble i al país

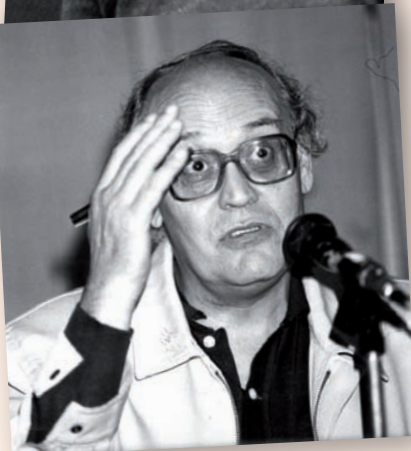
AJUNTAMENT DE GIRONA. CROU [DESCONEGUT]

AJUNTAMENT DE GIRONA. CROU [JOAN COMALAT]

AJUNTAMENT DE GIRONA. CROU [LUIS VILARDELL]

bre al seu despatx, el va tractar amb la seva habitual generositat, i van estar parlant durant més de dues hores. Li va recomanar que no deixés de llegir, que escoltés música, que parlés amb els amics, que mirés partits de futbol, és a dir, que mantingués viu el cervell. Van ser uns moments molt emocionants. Veient-los junts, aquell dia, em vaig adonar que en Modest era qui tenia la malaltia més avançada.

Xavier Folch és editor.

Medinyà i Vilafreser: retalls de moltes veus

MARGARIDA FALGÀS

Vint-i-cinc anys de vida i de presència intensa a Medinyà d'en Modest han deixat moments, records i empremtes difícils de dibuixar en un traç, però provaré, a través de retalls d'instants, pintar un quadre del que fou mossèn Modest per a nosaltres. Ell va apropar l'església al poble. Volia que formés part del seu perfil. La va arreglar al seu estil, blanc, net, alliberat de superficialitats, minimalista i auster. L'església com a lloc de pregària sense interferències. El rector ens donava testimoni de constància i de fe en la litúrgia. D'hora, s'agrupava amb la seva mare -Enriqueta- i algunes veïnes per compartir les oracions matinals i, els caps de setmana, deia tres misses: dues, a Medinyà; i, el diumenge al migdia, a Vilafreser. Només quan anava de viatge amb els amics de la Universitat demanava a un mossèn amic que l'ajudés i fes companyia a l'Enriqueta, a qui professava un gran amor, singular. En fer-se gran, ell en va tenir cura de manera delicada i atenta, model per a totes les famílies que ens hi vam acostar. L'homilia de l'enterrament de l'Enriqueta és l'evidència d'aquest acte d'amor filial.

Coneixíem també en Modest obert, cordial i conversador. En acabar les misses, els parroquians ens agrupàvem a la sortida i la fèiem petar una estona. Es muntava una rotllana on

es parlava de tot: del camp, del segar i batre, del temps i la collita; de la família, del petit que creix, del jove que es rebel·la, del que estudia, de l'avi que emmalalteix, dels aniversaris dels familiars (els recordava tots), de l'últim partit de futbol i del moment polític i social. Ell escoltava, comentava i, sobretot, reia, estrident i encomanadís, davant d'ocurrències i acudits, d'uns i d'altres.

La rectoria va esdevenir un punt de trobada de joves, de no tan joves i de més grans. Pujar a la rectoria volia dir compartir estones de conversa, sota el local de voltes, impregnat de fum. Els temes fluïen i les reflexions amaraven l'ambient agradable, sincer, prudent i coherent. Parlàvem de situacions personals, quotidianes, de compromís social, dels entramats del poble i, sempre, de futbol. Tots trobaven arguments en la paraula de mossèn Modest, que mantenia el vincle amb creients i no creients, i mostrava el fet religiós de manera natural i vivencial. Així era com entenien la tasca pastoral.

Mossèn Modest i l'Enriqueta, la seva mare, ens mostraven un estil de vida que sorgia de la senzillesa i la naturalitat i s'obria a tots i a tothom, des de la generositat i l'austeritat, l'espon-taneïtat i l'alegria de compartir. Quantes partides i debats sorgiren al voltant de la taula de ping-pong que tenien a la rectoria! El joc, el berenar o un got de Fanta eren l'anècdota d'unes vivències úniques, especials, que ha compartit més de mig poble, que s'ha impregnat d'aquests valors des d'aquells gestos propers i quotidians.

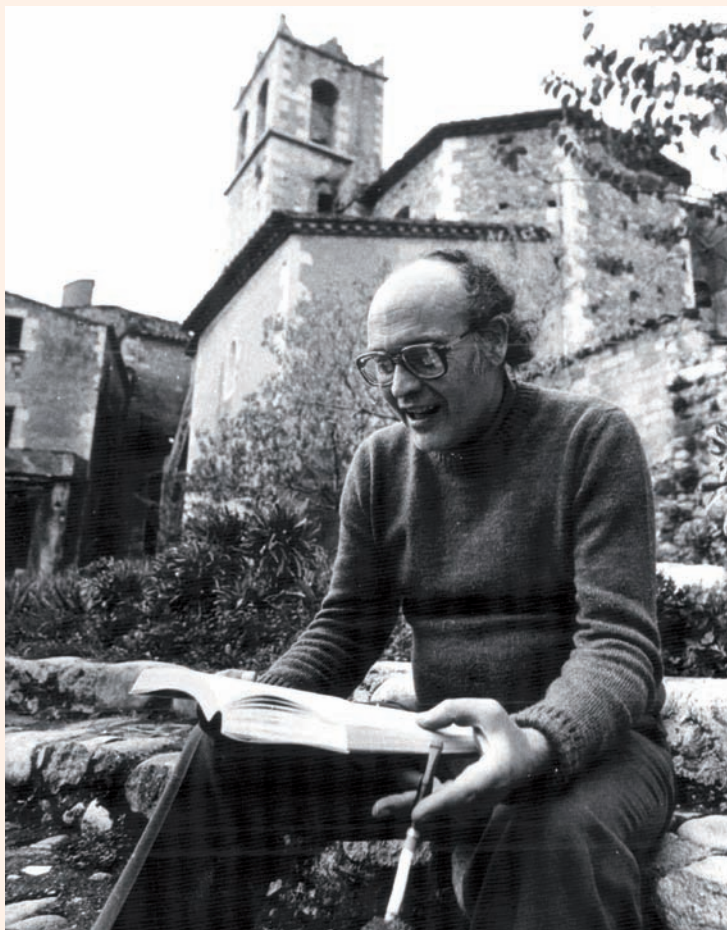
Va voler que els joves fossin els catequistes dels més petits. Els demanava que portessin la paraula de l'Evan-

Sempre deia que per fer la comunió s'han de llegir en veu alta els textos, perquè qui els llegeix en veu alta els entén i aprèn a interpretar-los

ARXIU NON MARQUÈS

>> *Modest Prats i Enriqueta Domingo, la seva mare, a Medinyà.*

AJUNTAMENT DE GIRONA. CROU [JOAN COMALAT]

>> *Modest Prats, a Medinyà.*

geli des de la lectura oral. Sempre deia que per fer la comunió o la confirmació s'han de llegir en veu alta els textos, perquè qui els llegeix en veu alta els entén i aprèn a interpretar-los. Com a pedagog de la lectura, molts de nosaltres vam aprendre a llegir millor. Mossèn Modest també ens va fer de mestre.

També fou company de viatges i excursions, que van marcar un abans i un després al poble: la travessa a Núria, la pujada al Canigó i, sobretot, el viatge a Roma, que va permetre, als que hi van anar, gaudir d'un guia excepcional i d'unes anècdotes que va compartir amb tota naturalitat. Per a ell, el poble era un fet important. L'entenia com la vida d'una comunitat i, per tant, actuava en conseqüència: hi vivia; hi comprava, participava de les festes, dels Reis, del teatre, dels pastorets i de la festa dels vells. No se'n perdia cap. Assistia a tot el

que podia, amb la mirada clara, múrria i a voltes crítica, però sempre amb esperit conciliador i participatiu. També es comprometia amb problemes del poble, amb les demandes de millores, per a les noves escoles, per al projecte de Medinyà Independent, i sempre des de l'honestedat i la franquesa.

Coherent amb la seva idea de poble, va obrir-nos l'església i va fer un consell parroquial, com a espai per aprofundir en l'evangeli i en la fe. I, conscient de la importància dels sím-

Per a ell, el poble era un fet important. L'entenia com la vida d'una comunitat i, per tant, actuava en conseqüència: hi vivia, hi comprava, participava de les festes...

bols, va aconseguir que el poble mirés el campanar, al qual va retornar el toc de les campanes i el va convertir en part del nostre paisatge sonor.

La darrera anècdota es remunta a una fira del conte, ara fa tres anys. Mossèn Modest Prats, ja malalt, va passejar-se content pels carrers que havia resseguit anys enrere. El volien portar a la tertúlia literària, però ell va voler deambular pel poble, entrar al bar i a les botigues, xerrar amb els joves i els més grans, sentir les campanes de migdia, saludar un i altre. Va ser com un comiat natural i sense estridències. Després va tornar a la seva nova família, al Bisbe Sivilla, i ens va deixar orfes de conversa i de veu. Emmudí.

Margarida Falgàs és professora d'Educació de la UdG i veïna de Medinyà.